

9 modulis: Biomedicinos mokslų informacijos šaltiniai ir paieška

Praktinės užduotys

9.1.1. Biomedicinos mokslų knygų paieška

1 užduotis. Lietuvos virtualios bibliotekos portale <<http://www.lvb.lt/>> raskite bent penkis leidinius, tinkančius Jūsų tyrimo temai, ir sužinokite, kuriose bibliotekose jie saugomi.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.lvb.lt/>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Gautame rezultatų sąrašė spragtelėkite reikiamo leidinio pavadinimą.
- Atsivėrusiame lange pateikiama informacija apie leidinį (arba leidinius, jeigu to paties pavadinimo leidiniai yra keliuose bibliotekose). Spragtelėję *Vietos* galite sužinoti, kuriose bibliotekose galima rasti leidinius. Jeigu leidiniai yra el. formatu, rasite nuorodą *Išteklis internete*.

2 užduotis. Paieškos sistemoje *Google knygos* <<http://books.google.com/>> raskite biomedicinos mokslų knygų ir iš jų atrinkite atvirosios prieigos el. knygas.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://books.google.com/>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Laisvos prieigos knygas pasirinksite, atsivėrusio lango meniu spragtelėję nuorodą *Paieškos įrankiai* ir vietoje *Bet koks rodinys* pasirinkite *Visas rodinys (Full view)*.

9.1.2. Biomedicinos mokslų straipsnių paieška

1 užduotis. Atlikite paiešką Lietuvos virtualioje bibliotekoje <<http://www.lvb.lt/>> ir raskite mokslinius straipsnius savo mokslinio tyrimo tema ir atrinkite straipsnius, publikuotus internete. Išsaugokite rastų straipsnių bibliografinius aprašus.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.lvb.lt/>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Atsivėrusiame tinklalapyje spragtelėkite *Internetė* ir kairiojo meniu skirsnyje *Dokumentų rūšys* spragtelėkite *Straipsniai*.
- Reikiamo straipsnio įrašė spragtelėkite *Detaliau*, po to – *Siųsti* ir *RefWorks* (informacijos tvarkymo įrankis, kuriuo norint naudotis reikia prisiregistruoti).

2 užduotis. Atlikite paiešką duomenų bazėje *ScienceDirect* <<http://www.sciencedirect.com/>> ir raskite bent penkis mokslinius straipsnius savo mokslinio tyrimo tema. Išsaugokite rastų straipsnių bibliografinius aprašus.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.sciencedirect.com/>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Gautame rezultatų sąrašė spragtelėkite reikiamo straipsnio pavadinimą, po to *Export* ir *Save to RefWorks*.

9.1.3. Biomedicinos mokslų disertacijų ir magistro darbų paieška

1 užduotis. Atlikite paiešką *LIBIS kataloge* <<http://www.libis.lt>> ir raskite per paskutinius penkerius metus Lietuvoje gintas biomedicinos mokslų disertacijas. Išsaugokite rastų disertacijų bibliografinius aprašus.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.libis.lt>.
- Spragtelėkite *Išplėstinė paieška*
- Atsivėrusio tinklalapio paieškos laukelyje *Bet koks žodis* įrašykite *disertacija: biomedicinos mokslai*, o laukelyje *Išleidimo metai* įrašykite reikiamus metus.

2 užduotis. Atlikite paiešką tarptautiniame suvestiniame tezių ir disertacijų kataloge *NDLTD* <<http://www.vtls.com/ndltd>> ir raskite bent vieną biomedicinos srities magistro darbą ar disertaciją Jūsų tyrimo tema.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.vtls.com/ndltd>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Gautame rezultatų sąrašė pasirinkite tinkamą magistro darbą ar disertaciją, spragtelėkite jo pavadinimą ir išsaugokite viso teksto dokumentą.

9.1.4. Biomedicinos mokslų empirinių ir statistinių duomenų paieška

1 užduotis. Atlikite paiešką *Biomedical Directory* <<http://www.science.co.il/Biomedical/Biochemical-Nomenclature.asp>> tinklalapyje, raskite rožių rūšių enciklopediją ir išsaugokite jos interneto nuorodą.

Atlikimo eiga:

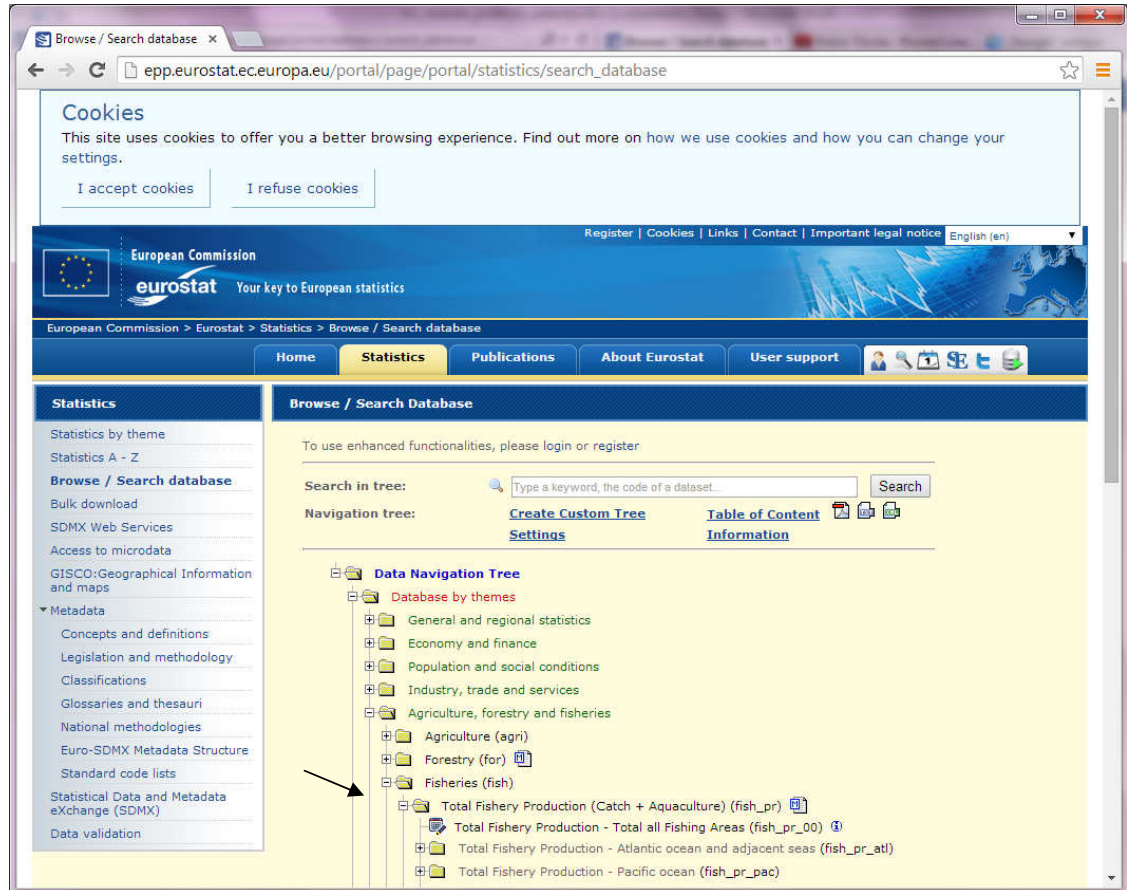
- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.science.co.il/Biomedical/Biochemical-Nomenclature.asp>.
- Spragtelėkite *Search* ir paieškos laukelyje įrašykite *rose*.
- Gautame rezultatų sąrašė pasirinkite *Plant Species Databases* ir atsivėrusiame tinklalapyje spragtelėkite *Encyclopaedia of rose pictures and information*.

2 užduotis. Atlikite paiešką duomenų bazėje *EUROSTAT* <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>> ir raskite statistinius duomenis apie žuvininkystės produkciją Europos Sąjungos šalyse.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

- Spragtelėkite *Statistics Databases*.
- Atsivėrusiame tinklalapyje pasirinkite *Agriculture, forestry and fisheries*, po to – *Fisheries* ir *Total Fishery Production* (1 pav.).

1 pav. Paieška EUROSTAT duomenų bazėje

9.1.5. Biomedicinos mokslų interneto išteklių paieška

1 uždutis. Paieškos sistemoje *GoPubMed* <<http://www.gopubmed.org/web/gopubmed/>> raskite išteklių savo tyrimo tema ir patikslinkite rezultatus žinių medyje.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.gopubmed.org/web/gopubmed/>.
- Paieškos laukelyje įveskite reikšminius žodžius, susijusius su Jūsų tyrimo tema.
- Atsivėrusio tinklalapio meniu skiltyje *Highly related concepts* spragtelėkite tinkamą terminą.
- Atsivėrusiame langelyje galite pasirinkti paiešką pagal sinonimus, pažiūrėti žinių medį ir kt.

2 uždutis. *Protopedia* <<http://www.proteopedia.org>> enciklopedijoje raskite DNR molekulės trimatį vaizdą.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.proteopedia.org>.
- Atsivėrusiame tinklalapyje spragtelėkite *Table of Contents*, po to – *DNA Replication* ir *DNA*.

9.2. Biomedicinos mokslų informacijos paieška duomenų bazėje *PubMed*

1 užduotis. *PubMed* duomenų bazėje raskite informacijos apie hipertenziją ir kraujavimą iš nosies. Kaip atliekama automatinė terminų paieška pagal frazę kraujavimas iš nosies (ang. *hypertension nosebleed*)?

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed.
- Įrašome į paieškos lauką *hypertension nosebleed* ir atliekame paiešką.
- *Details* lange pažiūrime į paieškos terminų išsklotinę.
- *MeSH* rubrika *nosebleed* yra *epistaxis*.

2 užduotis. Naudodamiesi duomenų baze *MeSH*, raskite straipsnių, kuriuose rašoma apie vyrų prostatos vėžio (ang. *Prostatic neoplasms*) gydymą vaistu *Leuprolide*.

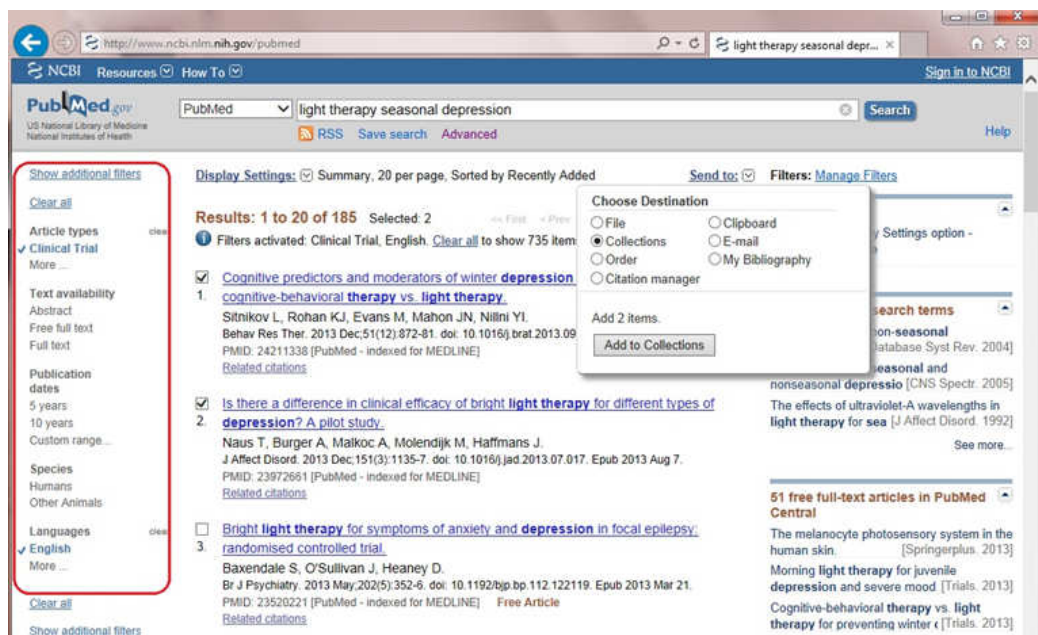
Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh.
- Ieškome termino *Prostatic neoplasms*.
- Apribojame pasirinkdami pagrindinę rubriką (*Major Topic*).
- Pasirenkame *Add to search builder*.
- *MeSH* duomenų bazėje randame *leuprolide*, pažymime parubrikę *therapeutic use* ir pasirenkame *Add to search builder*.

3 užduotis. Naudodami paieškos ribojimo formą *Additional filters*, raskite klinikinių tyrimų apie šviesos terapiją sezoninei depresijai (ang. *light therapy seasonal depression*) gydyti. Pasirinkite 3–4 įrašus ir išsaugokite juos savo susikurtoje kolekcijoje.

Atlikimo eiga:

- Į paieškos lauką įrašome *light therapy seasonal depression*.
- Apribojimų formoje *Additional filters* publikacijos tipo skyriuje pažymime *Clinical trial*
- Kalbų skyriuje pažymime *English*
- Rezultatų puslapyje pažymime kelias publikacijas
- Pasirinkę *Send to* pažymime *Collections* ir vykdome komandą spragtelėję *Add to Collections*.

2 pav. Įrašų išsaugojimas kolekcijose

9.3. Įrodymais pagrįsta medicina

1 užduotis. Aštuonerių metų mergaitei ką tik įkando į ranką jų šeimos šuo. Ar profilaktinis antibiotikų skyrimas padės išvengti infekcijos? Išskaidykite klausimą naudodami PICO metodą.

Atsakymas:

P roblem (problema, pacientas)	I ntervention (gydymas, ligos priežastis)	C omparision (palyginimas)	O utcome (rezultatai, efektas)
vaikas su šuns įkandimu (child with dog bite)	Antibiotikų profilaktika (prophylactic antibiotics)		Infekcijos prevencija (infection prevention)

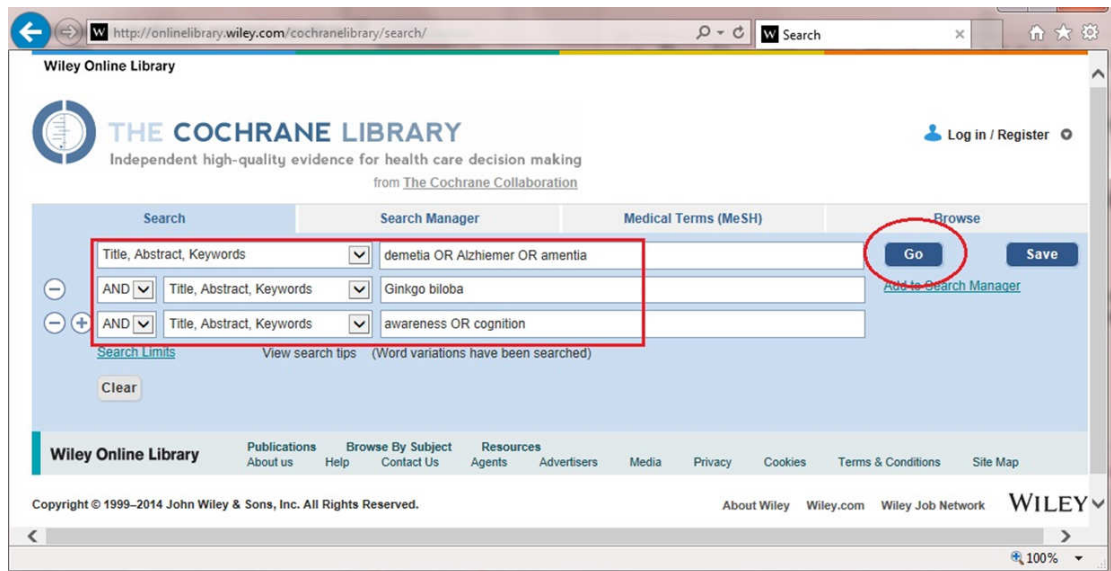
3 pav. Klausimo išskaidymas PICIO metodu

2 užduotis. Ar ginkmedžio lapų ekstraktas (ang. *ginkgo biloba*) yra efektyvus demencijos (ang. *dementia; amentia; alzhiemer*) gydymui? Suraskite mokliškai pagrįstą įrodymą Kochrano bibliotekoje.

Atlikimo eiga:

- Naršyklės adresų laukelyje įveskite adresą: <http://www.thecochranelibrary.com>.
- Pasirenkame *Advanced search*.
- Paieškos laukelyje įveskite paieškos žodžius.

- Pažymėkite, kad ieškotų pavadinime, santraukoje, raktiniuose žodžiuose (*Title, Abstract, Keywords*)
- Spauskite *Go*.

4 pav. Paieška Cochrane Library DB